

ČITATELJI! Prosimo, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 161. — Štev. 161. (Telephone: CHelsea 3-1242) NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 14, 1942 — PETEK, 14. AVGUSTA, 1942

ZA NEKAJ VEČ KOT
na dan dobivate ...
2c 'GLAS NARODA'
PO POŠTI NARAVNOST NA DOM
(Izvenil sobot, nedelj in praznikov)
ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA

VOLUME L — LETNIK L

AMER. LETALCI V AKCIJI V EVROPI

GLAVNI STAN VRHOVNEGA AMERIŠKEGA ZRAČNEGA POVELJNIKA GEN. CARLA A. SPAATZA, NAZNANJA, DA SO AMERIŠKI LETALCI V TOREK DOPOLDNE OB 9. PRVIC ODLETALI Z ANGLEŠKIMI LETALCI NA PATROLNO SLUŽBO NAD ROKAVSKIM PRELIVOM, DA BI PRESTREGLI NEMŠKE AEROPLANE, AKO BI SKUŠALI NAPASTI ANGLIJO

General Spaatz je šele v pondeljek naznanil, da so bili izdelani načrti z angleškim zračnim poveljstvom, da bodo ameriški letalci v "neposredni bodočnosti" stopili v kooperacijo z angleškimi letalci. Tedaj je general Spaatz tudi rekel, da sta ameriška in angleška zračna sila v tako tesni zvezi, da boste mogoče pričeli sodelovati pred časom, ki je bil prvotno določen.

Iz poročila, ki je prišlo iz ameriškega zračnega glavnega stana, je razvidno, da se ameriška zračna sila, ki je se pred nekaj meseci obstojala samo iz štabnih častnikov brez aeroplanov, naglo razvija in se bo skupno z angleško zračno silo deležila zračne ofenzive proti Nemčiji.

Ameriški piloti se bodo od angleških pilotov, ki imajo že velike izkušnje, naučili vseh stvari, ki so potrebne v bojih s sovražnikom. Ameriški letalci pa bodo pod poveljstvom ameriških častnikov in bodo imeli svoja letališča.

Ob koncu pravi poročilo, da so ameriški zračni eskadroni v 48 urah izvedli 31 ofenzivnih poletov proti Nemčiji.

Angleški bombniki, katerih je bilo od 250 do 400, so v torek ponoči napadli Mainz, ki je veliko industrijsko mesto in zopet takoj prihodnjo noč. In letalci, ki so napadli Mainz v sredo ponoči, so videli požare od prejšnje noči. Nad mesto so prileteli nad oblaki, nato pa so se spustili pod oblake in so mesto eno uro bombardirali. Pet angleških bombnikov se ni vrnilo. Nek letalec je po svoji vrtnitvi rekel, da je v Mainzu videl toliko požarov, da jih ni mogel prešteti.

POSEBEN KONGRESNI ODESK KRITIZIRA NAČIN VOJNE PRODUKCIJE.

Posebni odesk kongresa, ki je preiskoval način preseljevanja in naseljevanja delavcev za vojno industrijo, je te dni v Washingtonu podal izjavo, katera obtožuje odgovorne avtoritete zanikrnosti v izvajanju načrtnega vojnega industrijskega programa.

Izjava trdi, da člani odselka niso našli nikjer nobenega znanja, da bi kaka odgovorna uradna oseba tudi najmanj priskrbelo za zadnje industrije, da pospešijo produkcijo. Kritični čas letošnjega poletja je točkel, ne da bi bil uveden kak točen načrt za čimvečjo uporabo naših možnosti produkcije.

Civilne avtoritete, ki jim je bila poverjena naloga izvedenja industrijskega programa, so odložile večji del svojih odgovornosti v tem oziru na vojaške oblasti, ki so že tako preobremenjene z drugimi važnimi odgovornostmi in problemi. War Production Board menda dremlje v Washingtonu in se ne zmeni mnogo zato, kaj gre gor v vojni industriji, sicer bi skušal položaj izboljšati.

Odesk je proti obveznemu mobiliziranju delovne sile za vojno industrijo in smatra zahtevne vrste za dokaz, da ni temeljnega razumevanja problema. Delavcev je mnogo na razpolago, a treba jih bo dobiti in spraviti v industrije, kjer jih je treba, zato pa bo potrebno reorganiziranje odgovornih odborov in komisij.

mogel prešteti.

V sredo ponoči so tudi grmeli težki topovi čez Rokavski preliv. Nemci so streljali iz okoličnice Boulogne in Calais in so bldali okoli 50 strelav. Angleži pa so odgovarjali iz okolice Doverja.

V torek je veliko skupina težkih ameriških bombnikov priletela nad grško pristanišče Pylos, kjer so bile zasidrane štiri italijanske križarke.

Ko so bombniki odleteli, so bile tri križarke hudo poškodovane in se je ena potapljala. Eno križarko ste zadeli dve bombi in na ladji je nastala velika razstrelba.

Sinoči so tudi lahki ameriški bombniki napadli neko letališče na Rhodu, ki ga drže Italijani. Na letališču je bilo 30 aeroplanov, od katerih jih je bilo več uničenih ali poškodovanih.

(Nacijske podmornice so potopile Colombijsko ladjo)

Poročilo iz Bogote navaja, da je bil parnik Roamer, katerega so pogrešali od 19. julija, potopljen po nemških podmornicah. Dvajset ljudi je pri tem izgubilo življenje in med temi je bilo sedem žensk.

Laval se hoče zavarovati iz vojaštvom

Iz Londona poročajo, da je Pierre Laval poklical vojaške in policijske oddelke, ki naj bi protektirali njegovo vladno v slučaju upora. To poročilo je bilo podano v listu "Svenska Dagbladet", v Stockholm; če je resnično pomeni, da se Laval ne počuti varnega z nobene strani, kajti Naciji so z njim nezadovoljni, ker pravijo, da jim ne preskrbi dovolj delavcev za nemške tovarne, ljudstvo samo ga pa že tako ne mara.

Laval se tudi boji, da se biviš komunist, (sedaj fašist), Jacques Doriot, pripravlja, da s silo prevzame vladno, posebno če, ker je pri nacijskih se boljše zapisan kot Laval sam.

Poročilo iz Vichya pravi tudi, da je Laval, ki je pozdravil 1000 vojnih ujetnikov, ki so se vrnili iz Nemčije, dejal, da je poslan domov en ujetnik za vsake tri delavce ki se priglasijo za delo v Nemčiji. Nemci zahtevajo od Francije 150,000 delavcev.

Hitler pustil samo 8 duhovnikov v po Nemcih zasedenem delu ljublj. škofije

(Po članku v listu "The Tablet", 8. avgusta, 1942.) — Po informacijah, ki jih je prejel Pomožna akcija slovenskih župnij, sme v zasedenem nemškem delu Ljubljanske škofije opravljati cerkvene obrede in vršiti službo božjo samo devet duhovnikov. V tem predelu je bilo prej vključenih 148 župnij s 193 službujočimi duhovniki.

Oč devetih duhovnikov, ki so smeli ostati na svojih mestih, sta samo dva mlajša duhovnika, ostali so stari slovenski duhovniki, eden od njih, župnik Lavtizar v Kranjski Gori, je star več kot 90 let.

Te informacije vsebuje podrobno poročilo od ljubljanske škofa, Gregorija Rožmana.

Župnik Černe na Bledu

Med devetimi ostalimi duhovniki je tudi v Ameriki dobro poznani župnik James Černe, ki je služboval v Milwaukee in Sheboyganu, kjer je bil aktiven med Slovenci vse do svojega odhoda v domovino, kamor je odšel z namenom, da preživi preostala mu leta življenja v pokoju. Sedaj pa spet opravlja duhovniške posle med slovenskimi katoliki v okolici Bleda.

Škofijski pomožni odbor nakazal pomoč Slovincem

Med pred nedolgo naznanjenimi dodatnimi svotami za vojno pomoč je bilo vključenih tudi \$20,000 za slovenske vojne žrtve. Ta vsota bo porazdeljena po škofu Rožmanu. Pomožna akcija slovenskih župnij je k temu skladu prispevala 9,000 dolarjev.

V poročilu škofa Rožmana je nadalje rečeno, da je bil zaprt kolegijski Sv. Stanislava pri Sv. Vidu pri Ljubljani. Člani fakultete so bili izgnani, knjižnica uničena, dragocene zbirke knjig so bile odpeljane stran in naprave za znanstvene študije so bile požgane.

Duhovna škoda pa je še večja, kot materialna. Čez 200,000 vernikov je ostalo brez duhovnikov, brez službe božje in brez sv. zakramentov. Umirajoči ostajajo brez duhovne tolažbe in dovoljenja za cerkveni pogreb je le težko dobiti.

Zapuščene katoliške cerkve in božje poti, ki so raztresene po deželi, pa kljub vsemu služijo dobri stvari, kajti ljudstvo se zateka vanje in prebije mnogo pr v razmišljanju in molitvi.

Župniki potujejo preoblečeni, da obiščejo vernike

Duhovniki iz italijansko-zasedenih krajev Slovenije pravi poročilo, morajo potovati čez mejo preoblečeni, da morajo tako nuditi duhovno tolažbo zapuščenim vernikom. In dasi so razmere pod italijansko okupacijo le malo boljše, kot one pod nemško, imajo Slovenci tamkaj še vseeno versko svobodo in škof Rožman je obdržal svojo škofovsko oblast v tem delu škofije.

Svojim preostalim 142 župnijam je škof Rožman poslal pastirsko pismo, v katerem priporoča vernikom, da iščejo tolažbo v čiščenju Presv. Sreča s tem, da opravljajo devetdnevno Prvega petka.

Cerkve so bile ob začetku devetdnevne napolnjene z verniki. V cerkvi Marijinega ozna-

Govorice o drugi fronti podžigajo podjarmljene narode

Medtem, ko naciji po zasedenih deželah streljajo talce na debelo, se med ljudstvi širijo govorce o drugi fronti, ki dajejo ljudem novega upanja in podžigajo teptano maso k upor.

Naciji po drugi strani skušajo zatreti vsak poiskus morebitne splošne vstaje ljudstev z neumljenimi moritvami nedolžnih talcev v krajih, kjer zavezniki lahko uderejo na zasedena ozemlja. Tako je bilo te dni ustreljenih 93 Francozov in na Češkem je končalo pod nacijskimi strelji 6 patrijotov, ki so bili obtoženi veleizdajstva in nagnenja k simpatijam do zaveznikov.

Holandška novinarska agencija "Aneta" poroča, da je bilo zopet aretiranih 200 Holancev, katere bodo naciji držali zaprte, kot talce, ki bodo usmrčeni, ako se bo holandsko ljudstvo v slučaju invazije postavilo na stran nemških sovražnikov. Od prej imajo Nemci zaprtih 1500 talcev, ki so po večini holandski intelektualci, duhovniki, zdravniki, poslovni ljudje, itd.

Podtalna poročila iz Belgije in Nizozemske pravijo, da Nemci delajo priprave za slučaj invazije.

VODITELJ SREBRNOSRAJČNIKOV OBSOJEN NA 15 LET JEČE

William Dudley Pelley, ameriški protidržavni hujšak št. 1, ki se je sam priznaval za Hitlerjevega pristasa, je bil 12. avgusta obsojen na 15 let ječe in z njim sta bila obsojena tudi dva njegova sorednika publikacije "Galilean", Miss Agnes Marian Henderson in Lawrence A. Brown. Brown je bil obsojen na pet let zapora, Miss Henderson pa dve leti, a ji je bila kazen odpuščena pod pogojem, da pretrga vse vezi z organizacijo srebrnih srajč in docela preuredi svoje življenje.

Hendersonova je med obravnavo bridko jokala, kot so poročali listi.

Obravnavana se je vršila v Indianapolisu in vodil jo je

nenja v Ljubljani je bilo ob tej priliki 5,000 vernikov zbranih pri molitvah. V cerkvi sv. Cirila in Metoda pa je bilo isti dan 1500 udeležencev pri obhajilu.

Junaški slovenski prelat umorjen

Nedavno poročilo iz Londona se glasi, da je bil v Ljubljani pri belem dnevu ustreljen po nacijskih agentih, msgr. Lambert Ehrlich, ki je bil velik slovenski patrijot, ki je bil vodja podtalne opozicije proti naci-fašistom. Pred napadom na Jugoslavijo je bil profesor na ljubljanski univerzi. Študiral je pa na Oxfordu in univerzi v Angliji.

vazije. Eno poročilo navaja, da je bilo čano visokemu nemškemu častniku dovoljenje, da sme ukazati z ognjem uničiti vse, kar bo mogoče doseči, ako bi morali Nemci bežati iz dežele.

Nemci tudi organizirajo domače obrambne skupine, ki naj bi pomagale nacijem odbiti morebitni poiskus zavezniškega udara v zasedeno ozemlje. Na Norveškem pa se položaj slabša odkar je Quisling razpustil cerkveni škofovski svet, ki je bil proti nacijem in proti vladni Quislinga.

Naciji prireajo na obrežnih krajih Norveške velike vojaške vaje in pred nekaj dnevi so po takih vajah v paradi korakali skozi mesto Bergen, na zapadni obali dežele, kjer je opozicija proti Naciji največja.

V Belgiji so nacijske oblasti spet zaprle 20 talcev, zaradi eksplozij, ki so se završile v Liegu.

zvezni sodnik Baltzell, ki je naložil Peleyevemu "Fellowship Pressu" \$5,000 gobe. Odvetniki obtožencev so dejali, da bodo takoj vložili priziv.

Sodnik je napravil Peleyu pridigo rekoč, da je oseba, ki ima mnogo zmožnosti in je zato še bolj nevaren, iz tega vzroka in zato, ker bo nemara vojna trajala še nekaj let, je boljše, če je spravljen na varno, da ne bo s svojim vplivom škodoval ljudski morali tekem te vojne.

Dalje je sodnik omenil, da ima Pelley sina, ki bo skoro poklican v armado in Miss Henderson da ima brata v službi ameriške armade. Poudaril je, da je včasih precej težko razločiti med kritizmom in hujškanjem proti vladnemu delovanju, toda menil je, da je v slučaju teh obtožencev jasno, da so hoteli rušiti moralo ljudstva te dežele.

"Kdor z enim razbije ali raztrga tovarno, vemo, koliko škode je povzročil, kdor pa ruši ljudsko moralo, dela neizmerno škodo s svojim hujškanjem," je dejal sodnik.

Stalin v Stalingradu

Poročilo iz Londona pravi, da sta dospela v Stalingrad ruski premier Joseph Stalin in maršal Vorosilov. Poročilo je prišlo preko agencije Reuter, ki je dodala, da je bilo isto poročilo po radijskem poročilu iz Bratislave.

Poroča Jugoslav Information Center, New York

Iz Jugoslavije

LAŠKE IZGUBE V JUGOSLAVIJI

Laške izgube v Jugoslaviji tvorijo še vedno približno tretjino vseh laških izgub na vseh frontah.

ONA poroča da jugoslovanski krogi so naznanili o streljanju 19 talcev v teku zadnjih desetih dni v onih predelih Slovenije, ki jo upravlja vrhovno laško poveljstvo v Ljubljani.

Posebno stroge ukrepe so vpeljali tudi v zaščito kvizlingov, ki sodelujejo z laškimi osvobodilci. Italijani nazivajo svobodoborce "člane partizanske osvobodilne fronte" in se pritožujejo, da izpodkopljujejo avtoriteto laške vlade v tej deželi.

—JIC.

Šef gestape v Zagrebu je bil umorjen. — Hitlerjanci ubili 700 oseb

Iz Kaira, dne 8. avgusta poroča ION, da po tukajšnjih vesteh so organizirali Hitlerjanci v Zagrebu v znak maščevanja za umor majorja Gustava, šefa Gestape, veliko klanje, tekem katerega je bilo preko 700 oseb ubitih. Jugoslovanski domoljubi so vrgli bombo v sredo neke skupine Hitlerjancev, ki je ubila večje število agentov Gestape in nemških oficirjev.

ITALIJANSKI TEROR V DALMACIJI

London, 10. avgusta. (Telegramske poročila Jugoslovanskemu Informacijskemu Centru). — Glasom vesti, ki jih je dobila jugoslovanska vlada, so pričele laške oblasti z masivnim preganjanjem civilnega prebivalstva po Dalmaciji in Primorju. Zaradi umora zadrskega prefekta Orazio-a, ki je bil ubit od jugoslovanskih domoljubov, so Italijani z bombami porušili večje število vasi v okolici Karlovca. Tudi v okraju Sušaka so se Lahli maščevali nad civilnim prebivalstvom, porušili z bombami kraje Jelenje in Kostrena Bistričica, ter poklali vse prebivalstvo.

Tudi v anektirani Dalmaciji je položaj strašen. Lahli mečejo v zapor velike množine ljudi. V Splitu samem, so zaprli pred kratkim več stotin ljudi in jih poslali v koncentracijska taborišča.

Italijani so razrušili precejšnje število kulturnih spomenikov, med njimi tudi spomenik Grgrar Ninski. Prebivalstvo Dalmacije umira od glada, po otokih jedo ljudje pasje in mačje meso.

Italijanizacija Dalmacije in Primorja se nadaljuje sistematično. V Splitu so ubili profesorja Gamulina.

NEMCI SO MORALI POKLICATI MADŽARE NA POMOČ

Po poročilih londonskih jugoslovanskih krogov, — pravi UP dne 7. avgusta, — je prišlo madžarsko rečno brodovje na pomoč nemškim in ustaškim edincem v borbi proti ju-

goslovanskim četnikom v sektorju med Savo in Donavo. Časopisje osižča poročila, da so uporniki izgubili 2000 mrtvih in 9000 ujetih. Jugoslovanski krogi omenjajo, da kaže pisanje tega časopisja, v kakšni meri so zasedbene oblasti v skrbih zaradi rastočega gibanja upornikov generala Draže Mihajlovića in citirajo Giornale d'Italia, ki je pred kratkim priznal v svojem uvodniku, da postajajo četniki vedno bolj opasni in da jih bo treba uničiti. Tudi dunajski list Wiener Tagblatt je poročal o težkih bojih v donavski oblasti, prav posebno pa v okraju Fruške gore in v okolici Novega Sada, važnega mesta na železniški progi Budimpešta — Beograd.

Nemške agenture so poročale o borbah v tej pokrajini, že v začetku preteklega meseca, sedanja poročila iz Dunaja pa potrjujejo, da se ti boji še vedno nadaljujejo.

Wiener Tagblatt dalje poroča, da so čete osižče uničile v bližini Niša, važnega železniškega središča 130 milj južnovzhodno od Beograda, "neko močno uporniško četo."

Italijanska zverinstva na Hrvaškem in v Dalmaciji

Pod gornjim naslovom prinaša "France" sledeče: Situacija na Hrvaškem in v Dalmaciji postaja vedno težja. Že v začetku so bili Italijani internirali vse tujce, ki so jih smatrali sumljivim.

Na Kranjskem in v oblinsteh Istre in Dalmacije so Lahli obkolili dne 1. junija slede vasi:

Sveti Matej, Mladenici, Blažici, Juraši, Širole, Brnjaši, (Sroki, Marčelje, Glavica, Saršoni. Polovili so 37 moških, ustrelili dva in razrušili vse hiše v teh vaseh. V Bistrici so bili ubiti trije laški oficirji — v znak maščevanja so Lahli uničili 6 vasi, ustrelili 80 Jugoslovancev in deportirali vse prebivalstvo.

Bistrica leži v onem delu Istre, ki je bil leta 1918 proti volji tamošnjega prebivalstva prisojen Italiji.

Jugoslovanski londonski krogi so mnenja, da se vrši to preganjanje jugoslovanskega prebivalstva v reški oblasti po načrtu, katerega cilj je popolno uničenje hrvaškega in slovenskega življa v teh krajih. Velik del jugoslovanskih rodoljubov je pobegnil v gore, kjer se je organiziral za borbo proti Latom.

VSI ne moremo iti na bojišče se vojakovati proti sovražniku osebne svobode; — VSAK pa lahko pomaga pobiti sovražnika, ako kupuje WAR BONDE in ZNAMKE redno.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenc Publishing Company, (A Corporation).
Frank Sakar, President; J. Lupaš, Sec. — Place of business of the
corporation and address of office: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$6.—, Advertisement on Agreement.

Na leto leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za tri leta \$18.—. Za New York na leto \$7.—; za pol leta \$3.50,
za inosemestvo na leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 5-1841

PRVA OBLETNICA ATLANTSKEGA ČARTRA

Danes, 14. avgusta, bo leto dni, odkar sta predsednik Roosevelt in Prvi minister Churchill podpisala Atlantski Čarter.

Ta zgodovinski dokument vsebuje osem točk, ki bistveno določajo štiri osnovne cilje:

1. Vsi narodi se odpovedujejo silni, napadanju in teritorialnemu povečevanju.
2. Priznava se načelo samo-odločitve ljudstev glede njihove oblike vlade.
3. Enak pristop za vse narode do surovin; popolno gospodarsko sodelovanje in svoboda morja.
4. Vsakemu človeškemu bitju garantira se svoboda od revščine in svoboda od bojazni.

Dne 2. januarja je 26 Združenih Narodov s skupno izjavo in s svojimi podpisi pristopilo k ciljem in načelom Atlantskega Čarta, docim se je pustila prosta pot drugim narodom, "ki so ali bodo v stanu dajati dejansko pomoč in prispevati k borbi za zmago nad Hitlerizmom," da se tudi pridružijo tej izjavi. Dva druga naroda, Mehika in Filipini, sta dala svoj podpis dne 14. junija 1942.

Dne 23. februarja so Velika Britanija in Združene države podpisale dogovor za vzajemno pomoč (Mutual Aid Agreement), ki je potrdil Lend-Lease pomoč Veliki Britaniji in izjavil, da bo Velika Britanija zalagala Ameriko s tako vzajemno pomočjo, ki jo je v stanu dajati. Dne 11. junija, in med Združenimi državami in sedmimi vlad v prognanstvu (Poljsko, Čehoslovaško, Belgijo, Grško, Nizozemsko, Norveško in Jugoslavijo) tekom prvih dveh tednov julija 1942. Vsi ti dogovori so naglašali, da poravnava po vojni mora biti taka, "da bo pospeševala vzajemno koristne gospodarske odnose."

Ta pogodba je postala vzorec za naslednje načelne pogodbe (master pacts) med Združenimi državami in Kitajsko, dne 2. junija; med Združenimi državami in Rusijo, dne 11. junija; in med Združenimi državami in sedmimi vlad v prognanstvu (Poljsko, Čehoslovaško, Belgijo, Grško, Nizozemsko, Norveško in Jugoslavijo) tekom prvih dveh tednov julija 1942. Vsi ti dogovori so naglašali, da poravnava po vojni mora biti taka, "da bo pospeševala vzajemno koristne gospodarske odnose."

V svojem poročilu na Kongres o Lend-Lease programu dne 15. junija je predsednik Roosevelt poudaril, da "potom skupne akcije moremo sedaj obvarovati svobodo in povrtni mir vsem narodom. Potom skupne akcije moremo pozneje dopolniti zmago, za doseg katere smo se združili. Po tem Združenih narodov ne tme na bojiščih. Živel bo dalje, da postavi osnovo trajnega svetovnega sporazuma, ki ga človeštvo pričakuje, da se ohrani mir in svoboda."

Atlantski čarter je smoteno svetovnega pomena. Nanaša se na Indijo, Kitajsko in Rusijo, Turko, Afriko, Evropo in vse Amerike. Atlantski čarter ima svoje ime vsled tega, ker je bil podpisan na visokem morju, ne pa, ker bi se tika le narodov, ki mejijo ob Atlantiku, kakor nekateri ljudje pomotoma mislijo.

Združeni narodi morajo ostati združeni. Ako Združeni narodi ne držijo skupaj, ne bomo v stanu udeležiti načela, za katere se borimo. Strategija osi se počiva na načelu "Razdeli in zmagaj". Nasprotna strategija Združenih narodov je "Združi in zmagaj."

Važno je v tem času, da ponavljamo zopet in zopet, da se moramo združiti, ako naj dobimo vojno — in moramo ostati združeni, ako naj dobimo mir!

Noben narod ne more sam na sebi zagotoviti uspehov načel, označenih v Atlantskem čarteru.

Združeni narodi skupaj morejo zagotoviti sadove zmage vsem deželam in vsem ljudstvom.

BOJI NA SALOMONOVH OTOKIH

Ameriški marini na Salomonovih otokih prodirajo najmanj iz treh pristanišč v notranjost otokov. Zaveznike boje ladje na obdelujejo japonske postojanke.

Poročilo, ki ga je večeraj objavil mornariški departament v Washingtonu, samo pravi, da se operacije na Salomonovih otokih nadaljujejo.

Izjava dr. Stojana Pribičevića

(JIC.) — Dne 4. maja je izjavil dr. Stojan Pribičević na londonski radio oddaji v obliki intervjuja z g. Dušanom Jovanovićem.

Jovanović: "Dragi Stojan, prijatelji iz Jugoslavije te že deset let niso videli, toda spomin tvojega očeta Svetozara še vedno živi. Pripoveduj nam o sebi, kaj delaš v Ameriki?"

Dr. Pribičević: "V Ameriko sem prišel leta 1935 iz Pariza. Leto dni sem delal kot navaden tovarniški delavec. Pozneje sem pa popisal v nekem velikem ameriškem časopisu svoje življenje v Ameriki in tako postal pisatelj. Ohjavil sem mnogo člankov v angleščini in izdal knjigo o balkanskih narodih. Dal sem ji naslov "Večni svet" ker na Balkanu žive narodi, katerih ni še nikdar in nikomur uspelo podjarmiti. Danes pa sem član uredništva ameriške mesečne revije "Fortune", ki šteje med največje in najvplivnejše magazine Združenih držav."

Jovanović: "Vidim, dragi Stojan, da si si znal kot pravi Amerikaneec z golimi rokami ustvariti življenjske pogoje in ime. Povej mi, zakaj si prišel v London?"

Dr. Pribičević: "Prišel sem pred mesecem dni s tovarno ladjo in z namenom, da razložim ameriški javnosti, kakšno je delovanje vlad okupiranih držav in borba njihovih narodov v domovini in izven nje. To je epična povest o norveških ladjah in jugoslovanskih planinah, o čeških tovarnah in o ruskih stepah."

Jovanović: "Ali res vlada v Ameriki toliko zanimanje za Evropo?"

Dr. Pribičević: "Seveda. Vsakemu Amerikaneecu je danes jasno, da je evropska vojna tudi ameriška vojna, in da je od njenega izida odvisna vsa bodočnost Amerike. Trditi moremo, da je ameriški narod pod svojim predsednikom Rooseveltom vprezel vse sile svojih ljudi in svojih strojev v to, da se vojska v Evropi, Aziji in Afriki konča s popolno zmago."

Jovanović: "Dobro. Ali premljujejo Amerikanci tudi že zamenjavo bodočega mira?"

Dr. Pribičević: "Kako nebi. Izkušnje so poučile povprečnega Amerikaneca da je naš planet premajhen za izolacijo kontinentov, a kaj šele posameznih narodov. V Združenih državah se širi prepričanje, da so mir, varnost, svoboda in blaginja naša skupna dobrina."

Jovanović: "A zdaj na koncu povej nam, kakšni so tvoji osebni načrti?"

Dr. Pribičević: "Med vojno ni osebnih načrtov. V nekaj dneh se povrnem v Ameriko. Sprejet sem v prvo grupo ameriških vojni obvezancev, moram me boš zopet kmalu videl v obleki ameriškega vojaka."

stanje vsakega posameznika v Evropi in Ameriki nerazdružljivo povezani med seboj."

Jovanović: "Ali je že izdelan načrt zato?"

Dr. Pribičević: "Načrti in gesla niso važna pač pa je važno spoznati, da se v tej vojni vsi velika revolucija človeške družbi. Z mnogimi Amerikaneeci delim dvojno prepričanje. Prvič, da je boljše jamstvo za trajnost bodočega mira vsakodnevno sodelovanje v vseh vprašanjih zapadnih demokracij s Sovjetsko Rusijo. Drugič, da se morajo zavarovati mali narodi, posebno pa oni, ki živijo med Baltijskim in Sredozemskim morjem. To je prav posebno važna za Jugoslavijo. V Ameriki prevladuje prepričanje, da bodo morali Sibi, Hrvači in Slovenci, ne glede na strahote, ki jih danes prenašajo, izgraditi po vojni ne le novo in boljšo skupnost, kakor smo, ki so jo imeli, temveč da se bodo morali tudi v svojo svoje lastne varnosti zvezati s svojimi sosedi v obsežnejšo enoto. Kakor je kratko povedal pokojni Radič: "Vsak v svoji sobi, a vse sobe pod eno streho."

Jovanović: "Ali se ti ne zdi, Stojan, da bi mržnja in osveta mogla preprečiti ustvaritev novih skupnosti?"

Dr. Pribičević: "Ne. Znano ti je, da je moja rodbina nekje v Jugoslaviji. Toda kakršna usoda jo bo doletela, tega svojega prepričanja ne bom spremenil. Zverinstva so delo posameznikov, a države zidajo pokolenja, tudi ona, ki so že mrtva in ona, ki še niso rojena. Živi pa smo odgovorni mrtvim in nerojenim."

Jovanović: "Povej mi, ali Amerikanci dobro poznajo Jugoslavijo?"

Dr. Pribičević: "Poznajo guerilske boje, Draži Mihajloviča, Nedica, Pavelića, Mačeka. Poznajo tudi grehe — nemške, laške, hrvaške in srbske in jih sodijo po zaslugah, brez nespametnega generaliziranja."

Jovanović: "Ali imaš kakšno osebno sporočilo za Jugoslavijo?"

Dr. Pribičević: "Hotel bi sporočiti vsaki žrtvi, bodisi srbski, hrvaški in slovenski: da zanje vem. Hotel bi sporočiti prijateljem mrtvenikom v Banstvu, Kordunu, Liki, Krajini, da vsakdo nanje misli. Hotel bi sporočiti svojem, da sem zanje vedno v skrbeh."

Jovanović: "A zdaj na koncu povej nam, kakšni so tvoji osebni načrti?"

Dr. Pribičević: "Med vojno ni osebnih načrtov. V nekaj dneh se povrnem v Ameriko. Sprejet sem v prvo grupo ameriških vojni obvezancev, moram me boš zopet kmalu videl v obleki ameriškega vojaka."

INVESTIRAJTE V AMERIKO

KUPUJTE
UNITED STATES WAR SAVINGS
BONDS IN STAMPS

KRALJ PETER IN SLOVENEC

Ko se je jugoslovanski kralj Peter mudil v New Yorku, je tudi obiskal veliko mestno letališče La Guardia Field, kjer se vstavljajo preko-atlantski Clipperji. Naletel pa je na tukaj rojenega Mr. Joe Potrato, ki ima službo nadzornika nad najfinjšimi instrumenti na Clipperjih. Ko je Mr. Potrato, razkladal stvari o velikem potniškem aeroplanu, je adjutant, ki ne zna angleško, s srbskimi rekel kralju, naj vpraša, koliko cilindrov ima aeroplan.

Mr. Potrato pa mu je odgovoril: "Your Majesty — teh besed ni znal izreči v slovenskino, toda dalje je govoril slovensko — ta aeroplan ima 14 cilindrov."

Kralj ga začuden pogledal ter ga vpraša slovensko:

"Ali ste Slovenec?"

"Da, Slovenec sem."

"Kako se pišete?" poizveduje dalje kralj.

"Joe Potrato."

Tedaj pa se oglasi kraljev adjutant:

"Nekega Potrato sem poznal — bil je sodnik v Ljubljani."

Kn Joe pravi:

"To je bil moj stari oče."

"Kje pa ste bili rojeni?" povprašuje dalje kralj.

"V New Yorku."

"Pa dobro govorite slovensko, kot bi prišli iz starega kraja. Odkod pa je vaša mati doma?" vpraša kralj.

"Iz Ribnice."

"O, v Ribnici sem že bil, lep trg je," odvrne kralj.

Nato je Joe kralju že razkazal ves aeroplan v notranjosti, naka se je kralj poslovil.

PREGANJANJE BELJATH LJEV JUGOSLAVIJE V BOLGARIJI

(JIC.) — Bivši sofijski dopisnik beograjskega lista "Politika" Boris Nikolov je bil v Sofiji obsojen na smrt zaradi delovanja proti režimu in ker je baje vzpodbujal ljudstvo na upor. Obenem z njim je bilo

RAZGLEDNİK

Piše Anna P. Krasna

Če mobilizirajo ženske

Od več strani se namiguje, da morda pride še do tega, da bo vlada mobilizirala ženske delovne sile za izvedenje vojne industrijskega programa. Anglija in Rusija uporabljata v svojem vojnem prizadevanju za fronto veliko število delavnic žensk in obe deželi sta dali ženskam prednosti in privilegije, ki jih postavljajo v isto vrsto z moškimi. Plače pa niso povsod izenačene za isto delo. Rusi so menda v tem še najpravičnejši, docim kapitalistični svet se znirom smatra žensko za nižje vrste služnja, kateremu se manj plača.

Organizirani delavci v Ameriki se že zdaj čisto pritožujejo, da nastavljanje ženskih delovnih moči mnogokrat izpodje kruh boljše plačanim moškim delavcem. Toda, ker je vojna, se danes lahko vsak prefrigan izkoriščevalec zavije v zvezdno zastavo, pa zavija oči in pridiga o veliki potrebi "all-out" prizadevanja za zmago nad Hitlerjem. V resnici si polni žepe z dobički, ki jih dela na račun manj plačanih ženskih delovnih moči.

Svoj čas so bili unijski delavci naravnost sovražni nampram ženskim delavkam in jim niso hoteli pomagati, da bi se organizirale proti izkoriščanju od strani delodajalcev. Zgodovina ženskega prizadevanja, da bi se organiziralo ženske delavke v tovarnah in drugod, se čita, kakor opis ljutega nasprotstva dveh sil, kateri sta bili ob neizogibnem predmet izmožgavanja, pa sta se kljub temu praskali med seboj, namesto, da bi proti izkoriščanju skupno nastopili.

Zadnje desetletje je prislo v tem oziru mnoge hvalne vredne spremembe in tako vidimo danes, da se širi ideja ženskih unijs, ali vojna je priložnost nove razmere, ki postavljajo žensko delavstvo v nevarnost, da pade nazaj v stare žalostne čase neomejenega izkoriščanja ženskih delovnih moči.

Na amerškem jugu dobe obsojenih še 14 drugih oseb.

Turško časopisje ostro kritizira sedanjo strujo na Bolgarskem. Turški narodni poslanik Jalkim piše v listu "Jeni Sabah" da je pričela bolgarska vlada sumljivo kampanjo, katere cilj je brez dvoma, da izzove incident s Turčijo. Med tem, ko Borisova Bolgarska pošilja Turčiji nasmeške, uporablja vsako možnost in priliko, da podžiga mržnjo in sovražstvo do Turčije.

vojni tovarnarji ceneno žensko delovno moč in zato mnogi selijo svoje tovarne tja dol, medtem, ko ostajajo številne organizirane delavke na vzhodu brez dela. Če se potem tem brezposelnim delavkam ponudi kako vojno delo iz usmiljenja, takorekoč, so primorane delati za znatno nižnjo plačo — ker je pač vojna.

V tem tiči velika nevarnost, ki ogroža delovni standard ženskih delavcev. Čim več žensk bo uposlenih v vojni in drugih industriji, tem več izurjenih delavk bodo imeli delodajalci na razpolago za poznejšo konkencijo z organiziranim delavstvom obih spofov. In če pride res do splošnega mobiliziranja ženskih delovnih moči, bo moralo organizirano delavstvo paziti, da ne bodo našli stari znanci, kapitalisti, grdo izrabili tudi te patriotične naloge ameriškega ljudstva. Vsaka mati, vsaka sestra, žena ali ljubica ameriškega vojaka bo bržkone pripravljena pripomoči, da se da temu vojaku v roke orožje, s katerim bo premagal sovražnik, ali obenem bo pa morala ameriška delovna žena paziti, da ne bo obenem skovala orožja, ki bo obrnjeno tudi proti njej sami kot mezdni delavki. Industrijska eksploatacija ženske delovne moči je črna pega na zgodovini razvoja belega človeka in ker je vedno nudila izkoriščevalcem ogromne dobičke, bodo se javkali in zavijali, da morajo imeti ženske delavke, ker primanjkuje moških.

Japonci kujejo velikanske profite z ženskimi delovnimi silami. Metode izkoriščanja delavk so povzeli po Evropejskih in drugih belih ljudstvih. Tako niska je mezza japonskih delavk, da bi ameriški delavki njena plača ne zadostovala, niti za vsakdanje drobne ženske potrebe. Iz tega razloga so ameriške ženske organizacije vodile pred nekaj leti kampanjo bojkotiranja japonskega blaga, ki je bilo tako poceni, da je odjedalo ameriškim delavkam in delavcem potrebni zaslužek, ker so ameriški trgovci dajali prednost cenenemu blagu, ki je bilo producirano po ženskih plačanih japonskih delavkah.

Za dvigovanje splošnega delavskega standarda po tej vojni, bo potrebno temeljito organiziranje ženske delovne moči, ne samo v Ameriki, ampak po vseh deželah, če bodo hoteli zavozniki zares udeležiti temelj na načela demokracije, ki naj bi preprečila nepotrebne bodoče vojne. Delavci in delavke naj bi v tem povojnem svetu gradili in delali za blaginjo ljudstev in ne več za vojne.

ZADNJE URE JAPONSKEGA RUSILCA

Slika, ki je bila vzeta skozi periskop ameriške podmornice, kaže velik japonski rušilec, ki sta ga zadela dva torpeda, malo prej, predno se je pognel na dno morja.

DRŽAVLJANSKI PRIBOČNIK

Izšla je nova knjižica, ki daje potrdna navodila, kako postati

ameriški državljan.

Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri lupitju za državljanstvo, vsebuje knjižica še v 11. delu nekaj važnih letalic in zgodovine Zedinjenih držav, s 114. dela pol naslovom: Rame, pa Proglas neodvisnosti, Ustava Zedinjenih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu. Predsedniki Zedinjenih držav in Poedine države.

Cena knjižice je samo 50 centov.

In se dobi pri: SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th St., New York

Kratka Dnevna Zgodba

VLADO KLEMENČIČ:

NOCNI POSVET

Pomladanska mesečna noč. Nedaleč od izliva Krapije v Savo stoji ob vodi zapuščen mljin. Njč se ne gane nikjer, le voda šumi pod starim kolesom.

A čuti v bližini se oglašale stopinje. Črne senice se plazijo po mesečini. Od vseh strani se bližajo sloveske postave. Trhla vrata zastokajo v tečajih, ko stopi prvi v mljin. Za njim stopijo še ostali.

Kdo so ti ljudje? Kmetijski uporniki so, ki so se zbrali na posvet. Na mlinski kamen sredi mlina sede širokopleči mož, odločnega lica in živih, razumnih oči — Matija Gubec, hrvatski kmet iz Stubice. Okrog njega se porazmeste ostali: Ilija Gregorič, po rodu Slovenec iz Ribnice blizu Metlike, potem Andrej Pasancec, Jurij Mogaič, Mihael Gušetič, Ivan Syrač, Matija Bistrič, Ivan Turkovič; sami kmetje in podložniki graščaka Ferenc Tahija. Pol glasno govorijo med seboj le Matija Gubec molči. Končno se zgage, veli tistemu, ki je najbližje vratom, naj jih prisloni in spregovori:

"Prijetelj! Ob uri ko vse počiva in spi, smo se zbrali na tem samotnem kraju. Bridko je, da se morajo pošteni ljudje shajati ponoči. A kaj hočemo? Zelo moramo biti previdni, da nas kdo od Tahijevih ne izda. In tudi to, kar bomo govorili nočjo, naj ostane tajno, dokler ne pride čas. Vsi veste, kaj nas teži in boli. Dolgo smo potpečljivo čakali, da zmaga stara pravda. Pritoževali smo se v Zagrebu, v Gradcu in na Dunaju. Župnik Babič nam je pisal pritožbo, na vse strani. Zaman! Mera krivde se je napolnila. Stari nasilnik Tahij nam krade žito, ugrablja živino, požiga domove. Njegov bič sviga po naših hrbtih, njegove ječe so polne kmetov. Več let nas je zaporedoma tolkla toča, po vodeni zima in lakota, a on, čenčastiljeni krvnik, se nam smeje in nas stiska vedno huje.

Tako ne moremo več živeti. Vzdignili se bomo in šli v boj za staro pravdo!"

"Iz srca nam govorijo," potrjujejo navzoči. "V boj za staro pravdo!" odmeva po starim mlinu.

Gubec pa nadaljuje: "Idite po vaseh in nagovarjajte ljudi, naj se pripravijo! Pa saj ne bo treba veliko besed. Kmetu trpinu se od gneva kar same stiskajo pesti in komaj čaka, da ga pokličemo."

"A kje dohimo dovolj orožja?" vprašuje Gregorič. S samimi sekirami, kosami in cepci ne bomo kos dobro oboroženemu nasprotniku."

"Res je," odvrne Gubec. "dobro, orožje je pol uspeha. Na to je mislila tudi gospa Urša Heningova, velika nasprotnica Tahijeve. Objubila nam je svojo pomoč, če preženemo Tahija z Podsuseda, ki ji ga je po krivem vzel. Poslala nam je 300 srebrnikov, da si kupimo svinca in smodnika. Tudi Stefan Gregorijane, graščak v Mokricah nam je obljubil podporo."

"Ne zaupam ne Gregorijancu, ne Heningovici!" pravi Ivan Turkovič. Zdaj nas gospa podpihuje proti Tahiju, ko pa bo varno sedela na podsusedskem gradu, morda ne bo nič boljša od Tahija. Gospoda je gospoda!"

"Naj bo, kar bo," se vmeša Matija Gušetič. "Zdaj potrebujemo prijateljev in denarjev, naj pridejo od koder koli."

"Tako mislim tudi jaz," pove Gubec. "Dobrodošla mora nam biti vsaka podpora. Prijatelji, pripravljamo se zelo skrbno. Ne prenašamo se. Čuli ete, da so kmetje napadli gradove v Stubici, v Brdovcu, v Slattenbergu pri Slov. Bistrici. Ne ravnajmo tako, kakor oni v Brdovcu, ki so se hrbtiti, njegove ječe so polne kmetov. Več let nas je zaporedoma tolkla toča, po vodeni zima in lakota, a on, čenčastiljeni krvnik, se nam smeje in nas stiska vedno huje.

Rajsi napravimo natančen načrt. Izberimo poveljnika! Nočjo postavimo svoje zahteve. Vsi veste, da brez davkov ne gre, toda pobirali jih bomo sami. Prav tako bomo odpravili ceno in mitnino, da bomo lahko kmetijske pridelke izvažali v Trst in na Reko. Skrbeti pa bomo morali tudi za obrambo proti Turkom. Kadar prihranimo Turki, se jih graščak in meščan ohranila za svojim trdnim obzidjem, le kmeti nimajo pred njimi pravega zavetja. Zato bomo ustanovili stalno vojsko in kmetsko vladu v Zagrebu."

"In ti boš naš kmetijski kralj — zaključijo nekateri. Toda Gubec jih resno zavrne:

"Ne govorimo o tem. Če hočete, bom vaš voditelj. Vojaški poveljnik pa naj bo Ilija Gregorič. Ali ni dovolj izkušen? Saj zna sukati orožje kot malokdo. Tudi prebrisan je, saj je dvakrat ušel Turkom iz sužnjosti. Ne pravimo mu zastoj Prebec."

Še mnogočesa se domisli Matija Gubec in svetuje to in ono. Tudi drugi govorijo in vsak pove svoje misli, kako bi se dalo vse izpeljati. Nekateri silijo, da bi z umorom začeli še pred zimo, vendar to ne obvelja, ker je treba še mnogo časa, da se vsi pripravijo. Pozna je že noč, ko se začne razhajati. Tudi mesec se skriva za goro. Kmalu ovije temo zapuščen mljin.

Proti koncu januarja 1573 so se začele zbirati kmetijske trupe. Uporniki niso bili najbolj oboroženi. Vsak je vzel, kar se je zdelo najprimernejše, pa bodisi sekira, ali koro, cepce ali težko gorjačo, le nekateri so imeli puške in sablje. Vseh upornikov je bilo okrog 16.000. Vojkovodja Ilija Gregorič je napravil načrt in razdelil vojsko na tri dele: prvi četli je načeloval sam, drugi Nikolaj Krupinič, tretji, največji pa Matija Gubec.

Že v začetku je zadele kmete bridkorazočaranja. Stefan Gregorijane, graščak v Mokricah, ki je sprva upornikom obljubljal celo pomoč, se je zbal, da bi kmetje ne napadli njegovega gradu in naglo poslal pismo uskoškemu poveljniku Jošku Turmu, naj mu pošlje pomoč. Res je že 5. februarja prispel Turm s 500 Uškoki in udaril je na Kupinčevo četo pri Krškem. V tem boju je bilo ubitih 300 kmetov.

Vojkovodja Gregorič je bil s svojo četo v Sevnici, ko je sredič žalostno vest o porazu. Da bi ljudem ne upadel pogum, jim je to novice prikril. Nato je šel s svojo četo čez Plitvico, mimo Podsuseda proti Krškemu, da bi se združil s četo Matije Gubca na Stubicnem polju. A že pri sv. Petru pod sv. gorami jih je napadel celjski poveljnik Jurij Sebratzenbach s svojimi plemiči in jih popolnoma razbil in razposil.

Medtem je zbiral Matija Gubec svoje trupe na Stubicnem polju. Ta vojska je štela okrog 10.000 mož. 9. februarja se je začel krvavi ples. Zagrebški ban Jurij Drasković je poslal nad kmetu poveljnika Alapiča, ki je imel 5000 konjenikov in pešcev. Ko se je bližala banska vojska, je razporedil Gubec kmete po planinah, ki obkrožajo dolino, in iz zasede pobil mnogo vojakov. Toda izkušen poveljnik Alapič je raz-

Priznanja laškega časopisja

(JIC.) — Članki v "Giornale d'Italia" in "Regime Fascista" so izzvali v italijanski javnosti velik odmev. Poročila o guerijski vojni povsod v Jugoslaviji in v teh zadnjih dneh posebno v Istri, na Primorskem in vzdolž vse slovenske Jadranske obale, ter priznanje omenjenih listov, da Italija ne more zadostiti guerijskega pokreta v okupiranih krajih, je vzbudilo prepričanje, da so fašistične zasedbene oblasti vodile pogrošeno in popolnoma neuspešno politiko.

Vsi začetni napor fašističnih in vojaških oblasti, da pridobijo zase narodni element, so se popolnoma izjalovili. Fašistične zasedbene sile so zdaj začele z novo politiko in zkušajo popolnoma zatreti hrvaško in slovensko prebivalstvo. Narod je odgovoril z obožnim odporom, ki ga podpira prebivalstvo vseh slojev. Italijanske izgube v mesecu juniju in juliju so bile radi tega tako visoke, da presegajo izgube na vseh drugih frontah, na katerih sodelujejo laške vojske.

Ta priznanja iz italijanskega časopisja so vzbudila veliko

pozornost ne le v zasedeni Jugoslaviji, temveč tudi v nevtralnih krogih, kakor na primer v Švici, kjer splošno prevladuje mnenje, da imajo laške zasedbene sile v svojih rokah le mesta in večje naselbine, dočim že v neposredni bližini vladajo guerijski in uporni Jugoslavlani. Lahki uničujejo vasi na Goriskem, v Istri na Primorskem, v bližini Reke (na p. rimer Jelenje) v zaledju Splita, med Khosom in Sijem, v okolici Knina in Drniše, v okolici Šibenika, pri Skradini in v Boki Kotorski. V vseh teh krajih guerijski zdaj srditi boji med uporniki, katerih oddelki so krajevno sestavljeni iz Hrvatov in Slovencev, in med italijanskimi zasedbenimi silami. Ljudje, ki prihajajo iz Dalmacije ali Zagreba v Zeleno, potrjujejo te vesti in govorijo o splošnem odporu jugoslovanskega naroda proti laškemu osvojevalcu. Vsako pogajanje je postalo nemogoče. Italijanska vojaška oblast je oddala vodstvo fašistom, ki so izvali te še hušji odpor in nezadovoljstvo ter definitivno kompromitirali Italijansko oblast v vseh od Lahov zasedenih predelih Jugoslavije.

TAKO PRAVIJO.

V času, ko pravimo, da nam primanjkuje izrjenih delavskih moči, prinaša "Wall Street Journal" skrajno neprijetno sliko glede nesreč in nezgod, ki zahtevajo mnoga življenj in v ameriških tovarnah in industriji sploh.

Letos, pravi list, bo ubitih v ameriški industriji več delavcev, kot je bilo na Angliškem pobitih žrtv bombardiranja od početka vojne. Šestinsosem desetkrat toliko delavcev bo ranjenih.

Število smrtnih nesreč v ameriških tovarnah bo letos večje, kot skupno število ameriških vojakov, ki so padli v zadnji svetovni vojni. Število ranjenih in poškodovanih pa bo presegalo število ameriških čet, ki so se udeležile bojev v zadnji vojni.

Dosedanji rekord letošnjega leta kaže, da je bilo med ameriški delavci drždaj že 4.400.000 nesreč pri delu. Okrog 52.000 od teh je smrtnih slučajev in 180.000 delavcev je dobilo trajne poškodbe.

vstavl svoje čete tako, da so upornike obkolili od vseh strani. Stiri ure je trajal boj.

Kmetje so se hrabro branili. Vendar dobro oboroženim nasprotnikom niso bili kos. 5000 upornikov je obležalo na bojišču, mnogo jih je bilo ujetih, le redki so pobegnili v gore in gozdove. Od poveljnikov je padel Jurij Mogaič, Gubec in Pasancec pa so ujeli in odvedli v Zagreb.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveščati in izpopolniti.

Naročite pri
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York, N. Y.

NEMCI SE BLIŽAJO GROZNEMU

Poročila iz ruskega glavnega stana naznanja, da so večeraj Nemci na Kavkazu napredovali 50 milj proti Groznemu, ki ima velike petrolejske naprave. Poročilo pravi, da se sedaj bijejo hudi boji v okolici Mineralne vode, k je veliko zadrževanje, ima veliko letališče in se nahaja sredi poto med Črnim in Kaspijskim morjem. Dalje proti zapadu pri Čerkasku se Rusi še vedno upirajo.

Na zapadnem koncu kavkaskih fronte so v teku vroči boji pri Krasnodaru, kjer Rusi združujejo Nemce na njihovem prodiranju proti Črnemu morju.

SITUACIJA V JUGOSLAVIJI

(JIC.) — V zadnjih dneh je pripotoval v Švico Jugoslovani, ki je prišel preko Beograda, Zagreba in Ljubljane in z velikimi težavami uspel, da pribeži čez mejo.

V Beogradu, ki se danes ni pretrpel posledice bombardiranja, je življenje zelo drago in težko. Mleko dobivajo samo matere in dojenčki. Splošno mnenje zahteva trdno skupnost Srbov, Hrvatov in Slovencev, obenem pa, da se državna edinstvo zgradi na temeljih enakopravnosti. Dr. Maček je še vedno zelo popularen, posebno radi svojega odločnega nastopa proti Paveliču in ostalim.

V takozvani "neobstoječi neodvisni" so Pavelič in njegovi pristasi silno nepriljubljeni. Narod jih prezira in mzi, kakor mrzi Nemce in Madžare. Italijani, katerim je bilo v začetku prebivalstvo manj nenačljeno, so danes tudi osvojevalci, tako da jih ljudstvo napada in pobija. Italijanske zasedbene sile katerim poveljuje Rim, nastopajo z veliko surovostjo in izvajajo upor proti Italiji in fašizmu. Guerijska vojna besni v vseh delih dežele. Uboji se vrše ne samo po gorah in gozdovih, temveč tudi v mestih in celo na glavnih ulicah prestolice.

V vseh od Lahov zasedenih krajih kupujejo fašisti vile, hiše in zemljišča, streme z vsemi sredstvi za bogastvo in tako še povečujejo nezadovoljnost in upornost meščanov in kmetov. Italijanska uprava je v rokah gangsterjev, ki povzročajo mirne Jugoslovane napram Italiji.

NEMCI BOMBARDIRALI ANGLEŠKO BOLNIŠNICO.

Nacistični bombniki so 11. avgusta napadli vzhodno angleško obalo in vrgli nekaj bomb na bolnišnico za slabotne, pri čemer je bilo več bolnikov, zdravnikov in bolničark ubitih in ranjenih. Bolnišnica je bila hudo poškodovana. Nemci so metali tudi njihove nove vžigalne fosforne bombe na obalne kraje.

MENIH KOT GUERILSKI BOJEVNIK.

(JIC.) — Londonski časopis "Leader" prinaša sledeči članek:

"Miron Nikić, menih iz zapadne Jugoslavije je vstopil v guerijske oddelke in poziva narod naj se združi v borbi proti sovražniku. Velika nagrada je bila razpisana za glavo menih Nikića, ki ni samo govoril, temveč na čelu skupine 10 pravoslavnih svečnikov postal guerijski vodja. "Brat je mijo, koje vere bio" je izjavil Nikić, pozivajoč Hrvate, Srbe in Muslimane, da vstopijo v vrste jugoslovskih guerijskih bojnikov."

V JUGOSLAVIJI NI ŽITA ZA NEMCE.

(JIC.) — V Jugoslaviji je bila uporna domoljubna delavnost preveč živa, da bi bilo ostalo prebivalstvo za izvoz. Nemci pa zato tudi že priznavajo, da Srbija uvaža turščico in pšenico. Najboljše slike resni-

V PESMARICI

"AMERIŠKA SLOVENSKA LIRA"

so vključene sledeče

slovenske pesmi:

1. Podoknica — moški zbor s bariton samospevom
2. Posravn — moški zbor
3. Lahko noč — moški zbor
4. Oči mi — mešani zbor
5. Pomladnska — mešani zbor, s bariton samospevom
6. Lira I. — za solo speve, moški in mešani zbor
7. Lira II. — za mešani zbor
8. Atlantski odmevi — za moški in ženski zbor, s bariton samospevom
9. Kantata iz psalma 124 — moški zbor
10. Soči — za samospeve, mešani zbor in spremljevanjem glasovira
11. Pesni 28 — za samospeve, mešani zbor in spremljevanje glasovira ali orgel

CENA SAMO

50 centov

KOMAD

Ta so koncertne pesmi za mešike in mešane zore, katere je uglasbil in v samostalnih izdaj MA-TEJ L. HOLMAR, organist in prevodja pri sv. Vido, Cleveland, Ohio, 1923.

Naročite to zbirko pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBL. COMPANY

216 W. 18th St. New York

nega položaja v Jugoslaviji daje odredba, ki zahteva od hrvaških kmetov prisoge, da bodo vršili sabotaže med žetjo. Najbrže je to pripisati uspehom "zelenega kadra", ki s sabotažo končuje na ekonomskem polju delo četnikov na bojišču.

DRUGA FRONTA V JUGOSLAVIJI.

(JIC.) — Nedeljski "New York Times" od 9. avgusta je prinesel pod naslovom "Razgovor o drugi fronti" sledečo vest o Mihajloviču:

"Mnogo Lahov je najbrže mnenja, da se nahaja druga fronta v Jugoslaviji. Oddelki generala Draže Mihajloviča so na ozemlju ki so ga bili Italijani zasedli in so jim iztrgali mesto Dobrlin z vsemi rudniki in tvornicami. V znak maščevanja je laška vojna mornarica s topovi streljala na obalo in rušila vasi ribičev in kmetov. Laški vodja Mussolini pa je svojemu narodu, da ga malec pomiri, svečano obetal, da na evropskem zapadu ne bo druge fronte."

Note za PIANO HARMONIKO ali KLAVIR

BREEZES OF SPRING
TIME OF BLOSSOM (Cvetni čas)
SLOVENSKE PANTJE
VSE BOM PRODALA
SLOVENIAN DANCE
VANDA POLKA

KO JEZERU
K O L O
OHIO VALLEY
SYLVIA POLKA
TAM NA VRHNI GREDI
MARIBOR WALTZ
SPAVAJ MILKA MOJA
ORPHAN WALTZ
DEKLE NA VRTU
OJ, MARICKA, PEGLAJ
ZIDANA MARELA (polka)
VESELI BRATOVI (marsurka)
BARČICA
MLADI KAPITAN
GROMO NA STAJERSKO
STAJERS
HAPPY POLKA
OB NA TUJEM

35 centov komad
3 za \$1.
MOJA DEKLE JE ŠE MLADA.
Po 15c komad.

Naročite pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th St. New York

SEDAJ LAHKO DOBITE
LASTNOROČNO PODPISANO KNJIGO
TWO-WAY PASSAGE
PISATELJA LOUIS-A ADAMIČA
ZA NAVADNO CENO

\$2.50

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Posiljam Money Order za lastnoročno podpisano knjigo: "THE TWO-WAY PASSAGE" za \$.....

Moje ime

St., ulica ali Box št.

Mesto in država

Naročite lahko to knjigo pri:

KNJIGARNI
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK

TRIJE RODOVI

Dogodki iz nekdanih dni. — Spisal: ENGELBEET GANGL

68

"Lenka — Pavel!" sta vzkliknili obenem. Pavel je stekel po topnicah in stal je pred njo, ves ubog in raztrgan.

"Lenka, ali me še poznas? Jaz sem kralj Pavel, cesar Neron sem, ki hodi po svetu in poje. Dolgo sem iskal svoje zaklade, zdaj sem prišel k tebi," je govoril Pavel. "Podravljena mi bodi!"

Podal ji je roko, posušeno in od solca zagorelo. Tadi Lenka mu je podala roko, vso suho in blede. Žile so se poznale skozi kožo.

"Pa kaj s tabo, Pavel? Moj Bog, kakšen si!"

"Kralj je la hko tak, kakršen hoče biti," je odgovoril Pavel.

Gledal je Lenko in jo vprašal:

"Ali imaš tudi ti svoje grobove?"

"Tudi jih imam! In kaj je z Manico in materjo?"

"To sta moja kraljeva mljčka, zakaj tudi jaz imam grobove! Zda si izkopljem še enega zase! Moja pot je dovršena, moje delo dopolnjeno — dospel sem do svojega zaklada. Ali pojdeš z menoj, Lenka?"

"Ne morem, vsa sem bolna. Ali je Manica umrla in mati tudi?"

"Obe. Saj to je najbolje. Časih se zgodi, da nima človek nobenega veselja več in tedaj je najbolje, ako umrje. In tako sta Manica in mati izvolili boljši del. Zda je tudi moje veselje priklopelo do vrhunca. Ali pojdeš z menoj, Lenka?"

"Bolna sem, ne morem!"

"Potem pa prideš za mano. Kdor je bolan, umrje; saj mirjo še zdravi ljudje."

Pavel se je ozrl, za hrbtom je začul korake. Prihajal je Jože.

Zasmejal se je Pavel in mu mudil roko v pozdrav.

"Saj se pozna ne?" ga je nagovoril.

Jože je obstal in odkimal z glavo.

"Kdo bi ne poznal kralja! Pavel sem, kralj, rimski cesar Neron!" je rekel Pavel.

Jože se je začudil in vzkliknil: "Pavel!"

Lenka je gledala na dvorišče, s prstom je pisala po šipi.

"Gotovo ste žejni in lačni," je rekel Jože. "Pojdite dol v izbo. Prineso vam jedi in pijače."

Jože je poklical deklo, naj ga spremi dol. Pavel se je povelil. Pomagal je z roko, kakor delajo visoki dostojanstveniki, napol je zaprt trepalnice. Kitaro je vzel v roke in pel je, po stopnicah grede:

Ulubog popotnik hodi križemsvet,

sree ga sili, da za srečo roma.

Človeško srce krije miraz in led,

in romar brez miru je in brez doma.

Glas je umiral. Na hodniku sta stala Jože in Lenka in nemo gledala drug drugega. Piščalo je nekaj groznega, morečega, neizraznega. Vzdih je bil težak, le z naporom so se dvigale prsi. Polmrak je preprežal dvor, pomedlela je solčna luč kakor da ugasne sredi dneva. Dekla je prišla k vodnjaku, škripaje se je zasukala vreteno.

"Tak je konec," je vzdihnil Jože.

Lenka je pisala s prstom po šipi.

"Kaj pišeš?" je vprašal Jože in stopil do nje. Dahnil je v sipo, prikazale so se črke, čital je: "Smrt, smrt..."

"To je konec," je dostavila Lenka. Opičela se je moža in odšla sta v sobo. Lenka je sedla k oknu na naslonjaku.

Okno je bilo odprto. Rabel vetrec je prinašal z vrta vonje cvetočih grmov. Uspavajoče so plavali v sobo, dišalo je po omanljivem kadilu. Lenka se je naslonila nazaj in zaprla oči. Z roko je segla po ruti in si jo položila pred usta. Roka pa je kanalu omahnula. Lenka je zaspala. Ko bi se ji ne dvigale prsi, bi človek mislil, da je umrla. Tak pokoj ji je ležal na licih.

Jože je odšel, da pogleda, kaj dela Pavel.

Pavel je ležal na klopi in spal. V posodi je bilo še do polovice vina. Zaspanec je bil jačji nego žejan. Ali sta se srečala Pavel in Lenka tudi v sanjah?

Pavel se je zbudil, ko je bilo v sobi že mračno. Gledal je okrog in izpil vino do zadnje kaplje.

"Ali nisem na poti do svojega zaklada?" se je vprašal, "in zdaj polegami tu in zapravljam čas."

Stopil je iz sobe. Na dvorišču je bilo tiho in mirno. Pavel se je oziral in se ni mogel domisliti, kje je.

"Zavinkovci, Zavinkovci..." so mu šepetale ustnice.

"Tam je Lenka, tam moram še nočoj!" je dejal in šel z dvorišča. Pred njim so se razvrtale hiše, popolnoma tuje mesto je stalo pred njim.

"Ali so to Zavinkovci?" je vprašal moža, ki ga je srečal.

"Ne to niso Zavinkovci. Zavinkovci so tam zgoraj na hribu."

In Pavel je potoval dalje in dalje v hrib. Noč je prihajala, zvezde so se užigale. Ozrl se je, okna mestnih hiš so bila razsvetljena, migljale so luči spodaj pod njim in visoko zgoraj na nebu. Po hribu je plezal on — cesar Neron.

Čul je o njem pripovedovati, kako je dal nekoč zažgati mesto Rim. Gorelo je na vseh koncih, a Neron je stal in gledal strašni prizor in pel in brenkal na strune. Kako bi bilo lepo, če bi on — rimski cesar Neron — zažgal to mesto pod seboj! Kako bi švigali plameni kvišku, kako bi on lepo pel in brenkal na kitaro. Ali če bi zažgal vsaj to vas, ki sanja tu na griču prav tik pred njim!

"Zavinkovci, Zavinkovci..." so mu šepetale ustnice.

Šel je mimo lepega, belega poslopja. Velik skedenj je stal tam koncem vrta.

"O, Neron!" se je poklical Pavel, "ali bi ne zažgal Rima? Kako lepo bi bilo gledati goreča poslopja, kako lepo bi se glasila tvoja pesem, kako sladko bi pele tvoje strune!"

(Nadaljevanje prihodnjik.)

Uradna emisija jugoslovanske vlade — v Londonu

(JIC.) — Naša nesloga je bila vedno najstrašnejše orožje naših sovražnikov. Najmočnejše orožje za osvoboditev bo naša narodna sloga. Zato pa je tudi naša najsvetejša dolžnost, da uničimo notranje razpore in pripomoremo k temu, da se ustvari edinost vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Nemci so odločeni, da uničijo male narode. O tem govorijo njihovi prvaki, pišejo njihovi listi in njihovi politični pomagači. Da si olajšajo posel, izzivajo v okupiranih deželah povsod notranje razdore in poskušajo tudi pri nas ustvariti krvavo sovražstvo med Srbi in Hrvati. Da bi povzročili bratomorne boje, so poklali prebivalstvo celih ozemelj, in ustvarili so organizacije z nalogo, da povzročijo meščansko vojno Srbov med seboj, potem Hrvatov in celo tudi že Slovencev. Imamo dokaze, da Nemci povzročajo medsebojno pobijanje med našim narodom in v to svrhu uporabljajo najpogostejša sredstva. Njihovi agenti so povsod in izzivajo zločine zdej v imenu te, zdej v imenu one skupine. Zato pa je danes največja dolžnost Srbov, Hrvatov in Slovencev, da razbijajo te nemške intrige in onemogočijo spopade. Potrebno se je odpovedati obračunavanju, ki koristijo edino sovražniku in njegovim izdajniškim pomagačem.

Iz Zagreba poročajo, da narod o vstaških nočeh niti govoriti. Najbolj užalili vsakogar, ako mu rečeš, da je vstaš. Celo matere strahuje otroke z grožnjo, da jih bodo oddale vstašem. Črka "U", ki je narisana vespovsod kakor v Nemčiji, je dobila pri narodu sledeči pomen: ukradel bom, ubil bom, upalil bom in ušel bom. Iz Zagreba tudi poročajo, da je prepovedano prepevati pesmi, ki spominjajo na morje. Nedavno je mladina v Zagrebu zapela pesem "Oj Marjane", na kar je bila gostilna, kjer so bili zbrani, zaprta za pet dni. Na zahtevo Paveliča je pri nas sploh prepovedano izgovoriti besedo morje. "Neobstoječa nezavisna" je prava nemška in laška kolonija, tako, da ljudje trde, da pomenijo črke NDH (Nezavisna država Hrvatska) — "Nene Deutsche Heimat". Pojejo tudi lepo našo domovino z besedilom: "Lepa naša domovina od Zagreba do Šestina" (vsa Šestina je v bližini Zagreba.)

Vstaški vodja prof. Oršanić je pred kratkim govoril ameriškim Hrvatim. V svojem apelu je dejal: "Mi delamo, kar se ni nikdo delal na Hrvaškem." Res je, nikdo še ni nikdar tega delal, niti na Hrvaškem, niti v nobeni drugi deželi. Amerikanski Hrvati vedo, kakšen pekel in strahovlada obstajata na Hrvaškem in zato so tudi vse hrvaške organizacije

(JIC.) — Uradna radio emisija "Glas Jugoslavije" je objavila na londonskem radiu 25. julija pismo, ki ga je general Nedić poslal "poglavniku" Paveliču.

Jugoslovanski Informacijski Center je dobil iz Londona integralni tekst tega pisma, z opisom, kako in zakaj je bilo poslano Paveliču.

To poročilo direktorice za Informativno službo se glasi: "Bogdan Ercegovac, sin patriotskega svečenika iz Gline, ki je bil radi veleizdaje izgnan iz Avstrije, se je bil že pred leti prodal Stojadinoviću, ki ga je imenoval za narodnega poslanca. Ta neznačajnejši je postal prijatelj Artukovića, sedanjega ministra notranjih zadev v režimu Paveliča in enega od organizatorjev atentata na pokojnega kralja Aleksandra. Ercegovac je zdaj posredovalec med Paveličem in Nedićem. S tem namenom se je napotil v Beograd, ter obvestil Nedića o Artukoviću želji in predlagal da Nedić napiše Paveliču pismo. Nato je general Nedić naslovil Paveliču sledeče pismo:

"Porabljam to priliko, da Vas pozdravim. Ercegovac mi je rekel, da bi bilo potrebno, da se direktno sporazumeva in da obideva zvezno preko okupacijskih oblasti. Najina usoda je ista, imava iste sovražnike, London in Moskvo. Ali bodeva oba živela, ali pa oba propadla. Vi, poglavnik, ste pobili mnogo Srbov, prav za prav upravičeno, kajti oni so bili glavni vzrok naše srbske nesreče. Na temelju istih ciljev in iste usode sem prepričan, da bova našla pot in način, da se srečava in sporazumeva o tem, kar motava skupno premagati."

"To Nedićevo pismo je prinesel Ercegovac Paveliču v začetku meseca marca tega leta. Pavelič je takoj odgovoril, ker je tudi on direktno zvezo smatral za potrebno."

LAKOTA IN TRPLJENJE V DALMACIJI.

(Iz nekega pisma iz Splita.)

Jugoslovanski Informacijski Center je prejel preko nevtralnih dežel pismo iz Splita, iz katerega navajamo sledeče:

"Nam je od dneva do dneva hušje in težje. Vse primanjkuje, a onega, kar bi se dobili, ne moremo nabaviti, kajti kupovati morejo samo oni, ki razpolagajo z denarjem. Šime je bil bolan, toda nič mu nisimo mogli pomagati, ker naših zdravnikov več ni, da bi pa italijanske plačevali, zato nimamo dovolj denarja. Vsi vas zavidajo, da ste tam, kajti tu ni nikakršnih izvedov, za nič in za nikogar. Še smo živi, toda zelo oslavljeni, draginja je velika, vse cene so se zvišale, a vse kar smo imeli in kar je ostalo iz onega časa, ko so bili še naši tu, smo že pojedli. Zelo nam je težko. Ne bi s takim pisanjem Vas vznemirjala, toda moram Vam povedati, da tega ni več mogoče prenašati. V preteklem letu je že šlo ne-

"SPANISH IN 20 LESSONS" — Španščina v 20-ih urah. — Špansko-anglijska slovnica. — Spisal jo je R. D. L. Cortina.

Ta knjiga je popolna in prav nič prikrasana. Od prve do zadnje strani je je popolnoma ista, kot jo je pisatelj napisal in kot je bila prvotno izdana na visoki ceni. Cena je zato nizka, ker so se porabile prvotne tiskarske forme, in ker je pisatelj sprejel nizko ceno.

Po tej priložnosti stopnjevalni metodi vam Cortina pomaga, da se lahko naučite španščine.

Po praktično učenje ima kar najmanj nezanimljivih in zapletenih slovnih pravil ter vas učiti brati, govoriti in razumeti španščino.

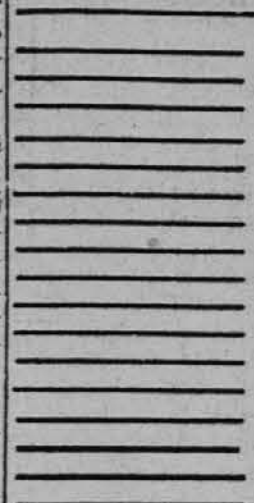
Corintova kratka metoda so odobrili učitelji, profesorji, šole, poslaništva in ekspozitne trditve po celem svetu. Je praktično, priprosto in uspešno.

Prodanih je bilo že nad 2.000.000 Cortinovih knjig.

Če vas ta knjiga zanima, jo lahko naročite pri:

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, 216 West 18th Street, New York, N. Y. — Cena je samo \$1.—

Slovenske Knjige

LEPA KNJIGA je kulturna poslanka; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce... (Finžgar)

POUČNI SPISI

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO

(F. J. Kera) — Zvezano

Cena \$2.—

Bodoči državljani naj naročijo knjico —

"HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES"

V tej knjigi so vsa pojasnila in zakoni za naseljenca.

Cena 35 centov

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK

Spisal Franjo Dumar. — 278

strani. Trda vez. — Zelo koristna

knjiga za vsakega živinorejca;

opis raznih bolezni in zdravlje-

nje; slike. Cena \$1.50

GOVEDOREJA

Spisal R. Legvart. 145 strani s

slikami. Cena \$1.—

Rojake prosimo, k o

pošljejo za naročnino,

da se poslužujejo —

UNITED STATES

osiroma

CANADIAN

POSTAL MONEY

ORDER.

ako je vam le priročno

KNJIGA O DOSTOJNEM

VEDENJU

111 strani.

Cena 50 centov

MLEKARSTVO

Spisal Anton Pevec. 8 slikami.

108 strani. — Knjiga za mlekar-

je in farmerje v splošnem.

Cena 50 centov

OBRTNO KNJIGOVODSTVO

258 strani. ezana. — Knjiga je

namenjena v prvi vrsti na stav-

bo, umetno in strojno ključar-

ničarstvo ter železovinarstvo.

Cena \$1.—

ZDRAVILNA ŽELIŠČA

62 strani.

Cena 25 centov

LISTKI

Spisal Kavar Melko.

(144 strani.)

Cena 70c

MARKO SENJANIN —

SLOVENSKI ROBINSON

Cena 75c

MALENKOSTI

Spisal Ivan Albrecht.

(120 strani.)

Cena 75c

Po 50c zvezek

Andrej Ternoar (Ivan Albrecht)

Bele noči mali junak. (Dostojevski)

Filozofski vzroki (Alejo Jiranek)

Na različnih potih (Franc Frisch)

Verne duše v vlačah (Prosper Mirime)

ŽIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIĆ

Knjiga je svojevrsen pojav v slovenski književnosti. kajti v nji je v trinaestih dolgih poglavjih opisanih trinaest rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne. Knjiga je verno srčno našega življenja in trpljenja, in kdor jo prebere bo vedel o Slovencih več kot mu more nuditi katerikoli naše zgodovinsko delo.

13 POGAVLJ — 418 STRANI

V PLATNU VEZANO

Cena \$2. Poština plačana

Po 75c zvezek

Belfegor (Arthur Bernède)

Po strani klubok (Damiir Feigel)

Po \$1 zvezek

Veridicus (Pater Kajetan)

Rodnarska balada (Marjia Majerjeva)

Pingvinski otok (Anatole France)

Po \$1.50 zvezek

Zločin in kazen (F. M. Dostojevski)

KNJIGARNA

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York City

kako. Kupovati smo mogli meso in hrano v Kaštelu. Zda pa tudi tega ni več, ker je tam vse zaprto. Mesa nismo videli že celih 6 mesecev in tudi kruha nimamo vsak dan. Strašno smo oslabei. Vse kar smo imeli, smo prodali, tako, da nam zdaj nič več drugega ne preostaja, kakor lakota. Več: na Tvojih prijateljev (tu tre-

bje misliti na prišaste Hrvat-ske Kmetске Stranke in druge demokratske prvake. — op. prejemnika pisma) je bila iz-gnana iz Splita; nekateri se vračajo a zelo so redki, mnogi pa gredo tja, odkoder nikdo več ne p. ride nazaj.

Kadar slišimo Ameriko na radio, se nam zdi, da Ti govoriš. Pred par dnevi je vse me-sto govorilo, da so Te slišali in kaj si povedal. Javi se nam bolj pogosto. To je naše edino upanje. Vsi ljudje trde, da se bo tako zgodilo, kakor si nam obetal...

(Zadnji stavki se nanašajo na emisijo Columbia Broad-casting oddaje, kajti govor, ki so ga slišali v Splitu, je bil od-dan od nekega Splitčana po-četkom junija na radio postaji Columbia Broadcasting System.)

INVESTIRAJTE V AMERIKO

KUPUJTE

UNITED STATES WAR SAVINGS

BONDS IN STAMPS

Dve sovjetski ladji srečno ušli podmornicam

Poročilo iz Moskve naznanja, da sta sovjetski ladji, Arkos in Donbas srečno došli v rusk pristanišče iz Amerike. Na po-tu so ladje zasledovale pod-mornice in nemški stenooglavec so ju skušali zadeti z bobinami.

Francoska nevtralnost je le krinka

Premier Laval zagotavlja svetu, da hoče ostati Francija nevtralna, v resnici pa ima na- logo, ki so mu jo dali naciji, da skrbi, da ostanejo Francozi nevtralni, kadar zavezniki od-pro drugo fronto. Nemci so po-razdelili militaristične naloge v služajni invazije tako, da mo- ra Vichyska vlada skrbeti, da potlači vsak odpor ljudstva, hčaji bodo odbivali vojaške napade.

Vichyska vlada pod Lavalom sedaj organizira francosko pre-bivalstvo v majhne skupine, ki delujejo pod posebnimi vodite-lji, kateri skrbijo, da vlada po-v-sod zadovoljivo nevtralnno razpoloženje, ter skrbi, (na vi-dez), da se utemeljijo potrebe ljudstva v vsakem oziru. Pod to krinko pa se v resnici zasle-duje vse morebitne aktivnosti in simpatije prebivalstva in Laval je z organiziranjem takih

skupin olajšal breme gesta-povcev v služajni splošnega od-pora od strani ljudstva.

Ena tretjina ameriškega prebivalstva v neposredni bližini New Yorka

V krogu razdalje 350 milj od New Yorka živi 40, 395, 435 o-seb, tako navaja poročilo po-zvzeto iz tabel prirejenih po Commerce and Industry Asso-ciaciji v New Yorku. Številke temeljijo na zaključnih podat-kih zadnjega ljudskega štetja, ki se je vršilo v letu 1940.

V obsegu te razdalje se na-haja 423 mest, ki imajo po 10 tisoč in več prebivalcev. Iz vseh teh krajev prihajajo ljud-je v New York na počitnice, obiske in po bizniških poslih skoro s tako laagodnostjo, kakor da je New York naravno sre-dišče vsega tega širokega okro-žja. In iz tega vidika je mesto v teh vojnih časih tudi velike važnosti za vso deželo, ker nudi prvovrstne prometne zveze za vse, ki prihajajo v New York po opravkih ali pa samo, da si ogledajo metropolo in posetijo newyorka gledališča in druge kulturne ustanove in zanimivo-sti.

ADVERTISE in

"GLAS NARODA"